

Фінансове право

УДК 346.6

Сиволоб В'ячеслав Юрійович

студент

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Сиволоб Вячеслав Юрьевич

студент

Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Syvolob Viacheslav

Student of the

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Науковий керівник:

Теремцова Ніна Володимирівна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри теорії права та держави

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН З ВІРТУАЛЬНИМИ АКТИВАМИ ТА
ЙОГО ВПЛИВ НА ПОДАТКОВЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ
РЕГУЛИРОВАНИЕ ОТНОШЕНИЙ С ВИРТУАЛЬНЫМИ
АКТИВАМИ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА НАЛОГОВОЕ
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАИНЫ
REGULATION OF RELATIONS WITH VIRTUAL ASSETS AND ITS
IMPACT ON THE TAX LEGISLATION OF UKRAINE**

Анотація. В межах даної статті розглянуто актуальні аспекти регулювання віртуальних активів в Україні та подальший його вплив на податкове законодавство. Проаналізовано можливі функціональні особливості механізму забезпечення профільного Закону України «Про

віртуальні активи» через інші закони та їх проекти в сфері податкового права.

Досліджено основне співвідношення між «технічним» законодавством та його впливом на виконання профільних норм. Важливим аспектом в даному випадку виступає безпосередньо відповідність норм та сукупне значення на правову систему держави задля можливості не тільки процесу регламентування певних типів чи видів правовідносин, але і фактичне втілення їх в життя.

В статті, також, приділено увагу питанням відповідності національного законодавства законодавству Європейського Союзу та світу, рекомендаціям міжнародних організацій, зокрема, FATF, а також основним принципам, що сформувалися за останні 10 років у практиці країн, що ввели постійне регулювання на віртуальні активи. Виходячи з цього, також описано можливі додаткові шляхи вирішення проблем, що гіпотетично виникають із досвіду інших країн.

Пропонується модель дослідження шляхом SWOT - аналізування висвітленої проблематики. Таким чином: сильних та слабких сторін законодавства (Strengths, Weaknesses), можливостей (Opportunities), що воно надає, а також загроз (Threats). Використаний метод дає змогу визначити напрямки необхідних змін законодавства.

Виокремлено можливі негативні та позитивні аспекти проектів та чинних нормативно-правових актів у сфері податкової політики. Автор дійшов висновку, що державна влада хоч і робить значні кроки щодо здійснення політики активної участі, все одно система вимагає більшої замученості.

Ключові слова: віртуальний актив, SWOT- аналіз, політики: AML; CFT; KYC, ПДВ, ПДФО, пільгове оподаткування, пільговий період.

Аннотация. В рамках данной статьи рассмотрены актуальные аспекты регулирования виртуальных активов в Украине и дальнейшее влияние на налоговое законодательство. Проанализированы возможные функциональные особенности механизма обеспечения профильного Закона Украины «О виртуальных активах» через другие законы и их проекты в сфере налогового права.

Исследовано основное соотношение между техническим законодательством и его влиянием на внедрение профильных норм. Важным аспектом в данном случае выступает непосредственно соответствие норм и совокупное значение правовой системе государства для возможности не только процесса регламентирования определенных типов или видов правоотношений, но и фактическое воплощение их в жизнь.

Ключевые слова: виртуальный актив, SWOT-анализ, политика: AML; CFT; KYC, НДС, НДСФЛ, льготное налогообложение, льготный период.

Summary. This article considers current aspects of the regulation of virtual assets in Ukraine and its further impact on tax legislation. Possible functional features of the mechanism providing the Law of Ukraine "On Virtual Assets" through other laws and their projects in the field of tax law are analyzed.

The main relationship between "technical" legislation and its impact on the implementation of relevant standards has been studied. An important aspect in this case is the direct compliance with the norms and the total importance of the legal system of the state for the possibility not only of the process of regulating certain types or kinds of legal relations, but also their actual implementation.

The article also focuses on the compliance of national legislation with European Union and world law, recommendations of international organizations, in particular, the FATF, as well as the basic principles developed over the past 10 years in the practice of countries that have introduced permanent regulation

of virtual assets. Based on this, possible additional ways of solving problems that hypothetically arise from the experience of other countries are also described.

The model of research by SWOT - the analysis of the covered problems is offered. Thus: the strengths and weaknesses of the legislation (Strengths, Weaknesses), opportunities (Opportunities) that it provides, as well as threats (Threats). The method used makes it possible to determine the directions of the necessary changes in legislation.

Possible negative and positive aspects of projects and current regulations in the field of tax policy are highlighted. The author concludes that although the government is taking significant steps to implement a policy of active participation, the system still requires more torture.

Key words: *virtual asset, SWOT analysis, policy: AML; CFT; KYC, VAT, personal income tax, preferential taxation, preferential period.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Основним призначенням так званого технічного законодавства в правовій системі є приведення норм нових законів щодо норм всього іншого законодавства задля подолання невідповідностей та запобігання відсутності регулювання окремих питань. Заради забезпечення безперешкодного функціонування описуваного в даній статті ЗУ «Про віртуальні активи», що був прийнятий відносно недавно та зі значними поправками, у Верховній Раді України зареєстровано законопроект №7150 від 13.03.2022 року «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами» [1]. Фактично для того, щоб вищевказаний Закон набув чинності та його використання стало можливим, необхідно привести «технічну» частину законодавства до всіх норм, що вказані у профільному Законі.

Оскільки профільний закон є новим для правової системи України, всі суміжні законодавчі акти, в тому числі податкового законодавства, мають

підлягати суворій перевірці на відповідність та регулювати всі необхідні проблемні питання, на що звертається увага в цьому дослідженні.

Аналіз останніх досліджень. На сучасному етапі, через відносну новизну та практичну спрямованість вказаних правовідносин, наукові дослідження в цій сфері здійснюються з обережністю, тому, аналізуючи проблемне питання, розглядалися роботи авторів міжнародних фінансових журналів (Reuters), роботах В. Іванюк [15], О. Куницького [16], Н. Поливка [2], Є. Галушка [14], Махаєвої О. [3], що досліджували впливу віртуальних активів (на прикладі криптовалют) на національне законодавство України, та Luther M. [7], Thiemann A.[10], котрі здійснювали безпосередньо практичні дослідження категорії віртуальних активів як елементу оподаткування, тощо.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є дослідження питання встановлення технічного законодавства у сфері податкового права України для забезпечення функціонування правовідносин у сфері віртуальних активів відповідно ЗУ «Про віртуальні активи», а також порівняння законодавчої бази України із відповідними прикладами міжнародного та закордонного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ч.1 ст. 1 ЗУ «Про віртуальні активи» – останній визначається як нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Виходячи з визначення можна виокремити декілька вагомих ознак: перше – віртуальний актив визначається об'єктом цивільних прав, а отже щодо нього можна застосовувати стандартні правила цивільного обороту, окрім випадків, передбачених Законом; друге – це нематеріальне благо, а отже воно має відповідати всім ознакам категорії, наприклад, як інформація. Н. Поливка також вважає, що за своєю технологічною природою крипто-валюта біткоїн є сукупністю інформації, оскільки в її основі лежить блокчейн – зашифрований масив даних про всі

операції, що були проведені в розподільчій мережі за весь час її існування [2].

По-третє, оскільки віртуальні активи мають вартість, вони можуть суттєво вплинути на розвиток фінансової системи держави, тому при державному регламентуванні операцій із ними, неабияку увагу треба приділити питанням їх оподаткування та правилам здійснення цивільно-правових та фінансових операцій із ними. По-четверте, важливо також розуміти цілком важливу різницю між категоріями «віртуальні активи» та «електронні гроші», оскільки останні можуть як бути, так і не бути віртуальними активами.

Електронні гроші – безготівкові розрахунки між продавцями і покупцями, банками та їхніми клієнтами, які здійснюються за допомогою комп'ютерної мережі й систем зв'язку із застосуванням кодування інформації та її автоматичного оброблення [3, с. 1]. Із визначення видно, що категорія віртуальних активів може охоплювати і не охоплювати категорію електронних грошей. Відповідно, наприклад, зображуючи таку категорію на колах Ейлера, вона б виглядала як зображено на рис. 1.

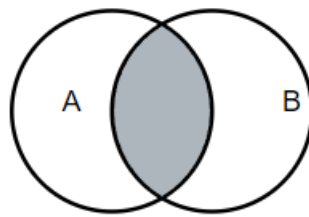

Рис. 1. Співвідношення понять «Електронні гроші» (А) та «віртуальні активи» (В)

Джерело: авторська розробка

Отже, підводячи проміжний висновок, можемо впевнитись, що фактичні ознаки законодавчо визначеного поняття віртуальних активів є доволі вичерпними та такими, що відповідають логічній побудові. Крім того, таке визначення використовує не тільки український законодавець. Наприклад, «Віртуальні активи» визначені в Законі Німеччини про

імплементацию Директиви про внесення змін до Четвертої Директиви ЄС про боротьбу з відмиванням грошей як «представлення цифрової вартості» [4, с. 9], що, фактично, має схоже відображення, але в більш «широкому» розумінні.

Загалом, регулювання віртуальних активів (далі – ВА) в Україні – це потрібний крок, оскільки: а) необхідно ввести регулювання ВА, зокрема визначення їх не як речі (чи права), а як безпосередньо активу; б) необхідно врегулювати оподаткування ВА; необхідно запобігти тонізації економіки за допомогою ВА; виходячи з минулого пункту, Україна, виконавши такі вимоги, буде відповідати міжнародним стандартам, що передбачені Європейськими та Євроатлантичними політиками AML, CFT, KYC та інше. [5]. (AML – Anti-money laundering; CFT – counter financing terrorism; KYC – Know your client).

Для України як юрисдикції, що планує ввести прозоре регулювання віртуальних активів та стати своєрідним інноваційним центром, також важливо розуміти сприйняття віртуальних активів серед власного населення. В 2021 році спеціалісти зі збору даних системи Блокчейн Chainalysis провели дослідження і створили рейтинг країн за індексом сприйняття крипто-валют [11]. Була врахована сума операцій із віртуальними валютами та об'єми (фактичні обсяги) торгівлі. Тобто, чим вище в рейтингу країна, тим частіше її резиденти інвестують в віртуальні активи – табл. 1.

Україна, виходячи із дослідження є однією з країн з найвищим сприйняттям віртуальних активів серед резидентів. Через це необхідно звернутись до українського регулювання законодавства, насамперед, проєкту закону №7150. Безпосередньо проєктом передбачається запровадження низки заходів щодо стимулювання розвитку ринку ВА, а саме запровадження наступних категорій регулювання:

Таблиця 1

Індекс сприйняття крипто-валют

Country	Index score	Overall index ranking	On-chain value received	On-chain retail value received	P2P exchange trade volume
Vietnam	1.00	1	4	2	3
India	0.37	2	2	3	72
Pakistan	0.36	3	11	12	8
Ukraine	0.29	4	6	5	40

Джерело: Chainalysis. The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets [11]

1) передбачається звільнення від оподаткування ПДВ операцій з ВА, а також послуг, які надаються постачальниками послуг, пов'язаних із ВА;

2) встановлення на термін 5-ти років пільгового оподаткування інвестиційного прибутку від операцій з ВА, а також послуг, що пов'язані з віртуальними активами за ставкою податку на прибуток у розмірі 5%. (пільгова ставка на податок на прибуток терміном на 5 років);

3) встановлення на термін 5-ти років пільгового оподаткування інвестиційного прибутку від операцій з ВА для Фізичних осіб за ставкою податку на доходи фізичних осіб у розмірі 5% (пільгова ставка ПДФО терміном на 5 років);

4) встановлення обов'язку сплати військового збору з суми інвестиційного прибутку від операцій з ВА для фізичних осіб за ставкою 1,5%.

Виходячи з ст. 136.9, пільгове оподаткування, що передбачене законопроектом буде нараховуватись тільки в випадку, коли особа буде здійснювати діяльність виключно в сфері ВА, «прибуток постачальника послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, оподатковується за ставкою податку у розмірі 5 відсотків за умовою, що такий постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів не отримує інших

доходів, крім доходів від здійснення діяльності з надання послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, та доходу, що виникає в результаті нарахування курсових різниць».

В даному аспекті варто звернутися до зарубіжного досвіду, насамперед досвіду Європейського регіону. ПДВ зазвичай виникає для постачальників будь-яких товарів чи послуг, проданих в обмін на будь-який (віртуальний) актив. Сумою оподаткування для цілей ПДВ буде вартість активу в євро на момент постачання [6]. Тобто, виходячи з цього, фактично, практика оподаткування віртуальних активів є поширеною в Євросоюзі відповідно до вищевказаної директиви [4]. Першим і важливим випадком визнання віртуальних активів у метасвіті об'єктом оподаткування ПДВ стала справа у віданні Регіонального фіскального суду у Кельні (Німеччина). Він визнав, що віртуальна оренда **віртуальної землі** є операцією, яка підлягає обкладенню ПДВ [7].

Відповідно до запропонованих змін в п.п. 170.2-1.4., сума доходу, від розміщення забезпеченого віртуального активу, вважається доходом від продажу майнового права та підлягає оподаткуванню за ставкою та відповідно до правил, встановлених цим розділом для оподаткування доходу від таких операцій.

В даному аспекті важливо розуміти сутність поняття ICO (initial coin offering, від англ. – первинна пропозиція монет (токенів) та підстави встановлення регулювання на такі відносини. Первинним поняттям є IPO - Первинна публічна пропозиція (англ. Initial Public Offering) – перший публічний продаж акцій (чи інших цінних паперів) приватної компанії [8]. Відповідно до ЗУ «Про цінні папери та фондовий ринок» визначаються умови первинного розміщення, що в свою чергу передбачають ліцензування та попереднє проведення дозвільної діяльності, оскільки передбачають роботу із цінними паперами. Відповідно, правовідносини із тими ж

«цінними паперами», щоправда вираженими в електронному варіанті, мають здійснюватися за аналогічною процедурою.

Додаються також і інноваційні напрями в процесі оподаткування віртуальних активів, зокрема, наприклад, облік прибутку в випадку віртуальних активів ведеться окремо від доходів (і, відповідно, витрат).

Важливо, що в разі використання забезпеченого віртуального активу його власником, вважається, що такий власник отримав дохід від операцій з віртуальними активами у розмірі витрат, понесених на придбання такого забезпеченого віртуального активу (крім випадків, коли загальна сума такого доходу, отриманого протягом податкового (звітного) періоду, не перевищує 10 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного податкового року). Проте, тут необхідно говорити про те, що відповідно до ЗУ «Про державний бюджет України на 2022 рік», мінімальна заробітна плата з 1 січня – 6500 грн. Загалом виходить сума 65 000 гривень, що відносно терміну, що встановлений як податковий період – 1 рік, є доволі незначною.

Пов'язаною категорією є обмін, що визначається пунктом «Г» ч. 170.2-1.2. Обмін віртуального активу на інший віртуальний актив не призводить до виникнення доходу чи витрат від операцій з віртуальними активами у платника податку. Вважається, що такий підхід не є правильним та не вичерпує всього обсягу відносин. Оскільки різні типи та види віртуальних активів не можна порівнювати між собою без спеціальних критеріїв, зокрема курсу. Оскільки обмін, умовно, одиниці «BTC» на одиницю «LTC» призведе до збитків – а значить витрат. Необхідно зробити уточнення на кшталт – обмін однорідних віртуальних активів з урахуванням ринкової вартості на момент обміну (чи на момент укладення договору обміну) не призводить до виникнення доходу чи витрат від операцій з віртуальними активами у платника податку.

Щодо оподаткування доходів з діяльності з віртуальними активами ФОП: Не включаються до доходу фізичної особи - підприємця суми доходу у вигляді прибутку від операцій з віртуальними активами. Проте, правила оподаткування ФОП визначаються доданими п.170.2-1 ст. 170 ПКУ.

Таблиця 2

SWOT-аналіз: вплив на податкове законодавство України через регулювання відносин у сфері віртуальних активів

<u>Strengths</u>	<u>Weaknesses</u>
- Можливість правового регулювання і технічного впровадження основного (профільного) ЗУ «Про віртуальні активи». - Пільговий період оподаткування діяльності, що охоплюється ЗУ «Про віртуальні активи». - Пільгові - зменшені ставки податків (Податок на прибуток та ПДФО) на термін спеціального (пільгового) оподаткування. - Правове визначення ІСО (опис аббревіатури і поняття додається нижче) та можливості щодо його впровадження та оподаткування. Зокрема оподаткування як доходу від продажу майнового права (що спрощує роботу). - Річна податкова декларація щодо доходів та прибутків юридичних осіб та ФОП для контролювання діяльності у сфері віртуальних активів. - Можливість відповідності українського законодавства міжнародним стандартам політик AML, CFT, KYC.	- Встановлення обов'язку сплати військового збору, що накладає додаткове податкове навантаження особливо в контексті можливого впровадження DPA.CITY. - Можливість пільгового оподаткування протягом пільгового періоду тільки для фізичних та юридичних осіб, що провадять діяльність виключно в сфері віртуальних активів. - Можливість офіційного зарахування витрат тільки при купівлі ВА через банківські рахунки. - Проблема з визначенням обміну віртуальних активів, що не спричиняє доходів чи витрат.
<u>Opportunities</u>	<u>Threats</u>
- Обов'язок сплати військового збору (наповнення дохідної частини бюджету).	- Недостатня сума законодавчо встановленого максимуму можливості розцінення доходу у вигляді понесених на придбання забезпечених віртуальних

- Можливість прозорого оподаткування через відокремлення доходів від віртуальних активів від прибутків. - ІСО – полегшення регулювання, а значить використання меншої кількості ресурсів. - Можливість декларування збитків для ФОП та юридичних осіб та в подальшому врахування їх в наступних податкових періодах - Використання при покупці віртуальних активів лише банківських рахунків – унеможливлення тонізації доходів та прибутків від бізнесу із віртуальними активами (коли немає так званого «кешу» - готівки).	- активів – 65 тис. грн. за податковий період – один рік. Надто незначна сума, перевищення якої тягне незастосування норми. - Не регламентованість обмінної діяльності віртуальних активів, що може призвести до безпідставної втрати прибутків. - Можливість зловживання нормою про не включення до доходів ФОП суми доходу у вигляді прибутку, що дозволяє ще більше розвивати «сіру» схему про найм ФОПів. Це суперечить принципам, що викладені безпосередньо в ЗУ «Про віртуальні активи».
---	---

Джерело: авторська розробка

Здійснивши систематизацію викладеного вище матеріалу, можемо підійти до виведення конкретного вирішення поставлених даною статтею питань. Насамперед технічний законопроект є основою та підставою фактичного оподаткування віртуальних активів в Україні відповідно до норм ЗУ «Про віртуальні активи», оскільки останнім процес та норми оподаткування не представлені взагалі. Тобто, без прийняття змін до Податкового кодексу, профільний закон в силу не вступить.

Висвітлені питання насамперед мають велику цінність у часі, оскільки в даному випадку саме регулювання «на часі» матиме значення. Наприклад, країни, що першими врегулювали відносини змогли стати «хабами» для компаній, основним видом діяльності яких є сектор віртуальних активів. Гібралтар в нормативному акті «Gibraltar Financial Services ACT 2019» відповідно до SCHEDULE 3 INDEX OF REGULATED ACTIVITIES (section7) ще в 2019 році висвітлив всі основні види діяльності, які підлягають ліцензуванню, а значить і оподаткуванню [9].

Рис. 2. Ринкова капіталізація та домінування крипто-валют

Джерело: Thiemann A. Cryptocurrencies: An empirical view from a tax perspective.
European Comission [10, с. 10]

Загалом, щодо практики оподаткування можна привести приклад, коли Податкове управління США надіслало кілька судових позовів Джону Доу з проханням надати інформацію про громадянина США, який здійснював операції з криптовалютами в період з 2016-2020 рр., де загальна річна вартість перевищила 20 000 доларів США (Ferreira et al., 2021), оскільки такі дані становили можливе правопорушення у податковій сфері. Крім того, фізичні особи можуть мати кілька облікових записів у різних біржах, розташовані в різних податкових юрисдикціях. За відсутності узгодженого і автоматизованого обміну інформацією щодо приросту капіталу, пов'язаного з віртуальними активами у країнах, єдиному податковому органу досить складно визначити, чи є оподатковуваний капітал прибутку від володіння криптовалютами таким, що правильно повідомляється платником податків [10, с. 12].

Світові тенденції щодо регулювання оподаткування доволі різняться. Наприклад, в офшорних юрисдикціях – ставка податку на дохід становить зазвичай 0%. Вануату можна назвати однією з представниць такого підходу: уряд країни легалізував віртуальні активи Законом «Про ліцензування фінансових операцій №9» та встановив нульову ставку ПДФО та податку на

дохід для компаній [12]. Проте, вважається, що такі юрисдикції не є надійними, тому важливо розглянути наявну ситуацію у Євросоюзі – операції з обміну фіатних грошей на віртуальні активи і навпаки не оподатковуються ПДВ. Таке рішення прийняв Європейський Суд ще в 2015 році. Досі таке правило є чинним.

Більшої регламентованості в оподаткуванні досягли в США – наразі віртуальні активи в цій юрисдикції можна використовувати як легальний платіжний засіб, а особи, що його використовують – мають його задекларувати відповідно до вимог Федерального Податкового Управління. Загалом, ставки податку залежать від цілей інвестування та загальної суми – від 10% до 37% [13].

Отже, говорячи про порівняння українського податкового законодавства із можливими прикладами, що представлені іншими країнами, що впровадили регулювання віртуальних активів, можна зробити декілька висновків:

1) іти шляхом офшорних зон для оподаткування операцій із нульовими ставками не є виправданим, оскільки це приводить за собою невиправдані втрати держави, а також підвищує ризик порушень, що передбачені політиками протидії корупції, відмивання коштів та фінансування тероризму;

2) говорячи про податкові ставки, що передбачені в США, що можуть досягати 37% також не повинні бути взірцем для регулювання в Україні, оскільки це призведе до відмови іноземного капіталу від використання юрисдикції через надмірне податкове навантаження.

Тобто найбільш виправданим залишається «європейський» варіант оподаткування – в межах 5-15% від доходу загалом для всіх видів податків. Важливою є можливість запровадження спрощеної системи оподаткування на операції з віртуальними активами для ФОП.

Проблемними в національному законодавстві (відповідно до проєкту ЗУ №7150) залишаються та підлягають перегляду питання - встановлення обов'язку сплати військового збору, визначення обміну віртуальних активів, а також можливості пільгового оподаткування для осіб, що здійснюють діяльність виключно у сфері віртуальних активів. Це спричиняє перешкоди для вільного використання можливостей законодавства, оскільки: а) додаткове податкове навантаження внаслідок військового збору скасовує привабливість вільної податкової зони «Дія. Сіті», оскільки остання в такому випадку не даватиме преференцій для компаній, що наразі використовують так звану «систему ФОП-ів»; б) недосконалість регламентування категорії обміну відкриває можливості для зловживання нормами законодавства при операціях обміну, оскільки фактичні дані (курс обміну), що грають роль при наявності прибутків чи збитків не враховується в законопроекті; в) компанії чи особи, що здійснюють певну сукупність діяльності (в тому числі і діяльність у сфері віртуальних активів) не зможуть користуватись перевагами пільгового оподаткування, тому гіпотетично це може призвести або до створення компаній – двійників виключно для діяльності з віртуальними активами, або взагалі до відмови від юрисдикції, що суперечить цілям проєкту.

Висновки з даного дослідження. Регулювання відносин у сфері віртуальних активів в Україні, як в юрисдикції, в якій, відповідно до досліджень зацікавлені як зсередини (резиденти), так і ззовні (компанії, що шукають надійний хаб із помірним податковим кліматом) є необхідною умовою для здійснення ефективної політики.

Підсумовуючи, варто зазначити, що проєкт оподаткування віртуальних активів в Україні є таким, що поділяє міжнародний досвід та використовує актуальні податкові ставки, нормативні визначення, що охоплюють і можливі подальші відносини, відповідає міжнародним політикам та є своєчасним. Отже, виправивши описані трактування закону

та здійснивши перегляд оподаткування для «Дія. Сіті» можна досягти створення в Україні повноцінного хабу для розвитку українських та імплементації інтернаціональних компаній в фінтех сферу України, що дасть значний поштовх як для економіки держави (третинний сектор економіки), так і для міжнародного визнання України як юрисдикції, що важлива на міжнародному ринку послуг, праці та технічного забезпечення.

Література

1. Проект Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами [Електронний ресурс] / [М. Крячко, Д. Гетманцев, Ю. Арістов та ін.] // Верховна Рада України. 1303. URL: <https://itd.rada.gov.ua>
2. Поливка Н. Криптовалюти і «різноманітні біткоіни» / Н. Поливка // Юридична Газета online. URL: <http://yur-gazeta.com>
3. Махаєва О. Електронні гроші: стан європейського ринку та його регулювання // Вісн. НБУ. 2006. № 8; Міщенко В., Махаєва О. Електронні гроші: поняття, стан українського ринку та перспективи розвитку // Банків. справа. 2007. № 3; Новицький А. Електронні гроші – проблеми правового забезпечення обігу в Україні // Правова інформатика. 2008. № 1.
4. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної координації. ДИРЕКТИВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) 2015/849 від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму / Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної координації // Секретаріат КМ України. 2015. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
5. IMF and WB, Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: Observations from the Work Program and Implications Going

- Forward, Supplementary Information, 31 August 2005. URL: <http://www.imf.org> (дата звернення 10.04.2022 р.)
6. Taxing digital assets // abmagazine.accaglobal. URL: <https://abmagazine.accaglobal>
 7. Luther M. VAT and Virtual Worlds – A German Precedent? [Електронний ресурс] / M. Luther, F. Zawodsky // Ernst & Young GmbH, Germany. 2022. URL: <http://kluwertaxblog.com>
 8. Cointelegraph Team. ICO vs. IPO: Grundlegende Unterschiede (з нім. - основні відмінності) [Електронний ресурс] / Cointelegraph Team // Cointelegraph Deutschland. 2021. URL: <https://de.cointelegraph.com>
 9. Gibraltar Financial Services Act 2019 // Government of Gibraltar (Financial Services). 2019. URL: <https://www.gibraltarlaws.gov.gi>
 10. Thiemann A. Cryptocurrencies: An empirical view from a tax perspective. European Commission. 2021. 29 p. URL: <https://joint-research-centre.ec.europa.eu> (date of access: 25.04.2022).
 11. The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets - Chainalysis. Chainalysis. URL: <https://blog.chainalysis.com> (date of access: 05.06.2022).
 12. Financial Dealers Licensing Act #9 : ACT of Vanuatu no. #9. URL: <https://fma.vu>
 13. Frequently Asked Questions on Virtual Currency Transactions | Internal Revenue Service. Internal Revenue Service | An official website of the United States government. URL: <https://www.irs.gov> (date of access: 05.06.2022).
 14. Галушка Є., Пакон О. Сутність криптовалют та перспективи їх розвитку. Young Scientist. № 4. С. 634–637. URL: <http://molodyvcheny.in.ua>.

15. Іванюк В. Застосування криптовалюти як інноваційного платіжного засобу. актуальні проблеми правознавства. 2019. №4. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/882> (дата звернення: 01.06.2022).
16. Куницький О. Хакери викрали криптовалюту на понад \$600 млн у Poly Network. Це найбільша крадіжка у децентралізованому фінансовому просторі. Forbes. URL: <https://forbes.ua/news/khakeri-vikrali-kriptovalyutu-na-ponad-600-mln-u-poly-network-tse-naybilsha-kradizhka-u-detsentralizovanomu-finansovomu-prostori-11082021-2245> (дата звернення: 23.05.2022)

References

1. Proekt Zakonu Pro vnesennja zmin do Podatkovogho kodeksu Ukrainy shhodo opodatkuvannja operacij z virtualjnymy aktyvamy / [M. Krjachko, D. Ghetmancev, Ju. Aristov ta in.] // Verkhovna Rada Ukrainy. 1303. URL: <https://itd.rada.gov.ua> [in Ukrainian]
2. Polyvka N. Kryptovaljuty i «riznomanitni bitkoiny» / N. Polyvka // Jurydychna Ghazeta online. URL: <http://yur-gazeta.com> [in Ukrainian]
3. Makhajeva O. Elektronni ghroshi: stan jevropejsjkogho rynku ta jogho rehuljuvannja // Visn. NBU. 2006. # 8; Mishhenko V., Makhajeva O. Elektronni ghroshi: ponjattja, stan ukrajinsjkogho rynku ta perspektyvy rozvytku // Bankiv. sprava. 2007. # 3; Novycjkyj A. Elektronni ghroshi – problemy pravovogho zabezpechennja obighu v Ukraini // Pravova informatyka. 2008. # 1 [in Ukrainian].
4. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the

- Council and Commission Directive 2006/70/EC (Text with EEA relevance). 2015. URL: <https://www.kmu.gov.ua> [in Ukrainian].
5. IMF and WB, Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism: Observations from the Work Program and Implications Going Forward, Supplementary Information, 31 August 2005. URL: <http://www.imf.org> [in English]
 6. Taxing digital assets // abmagazine.accaglobal. URL: <https://abmagazine.accaglobal.com> [in English].
 7. Luther M. VAT and Virtual Worlds – A German Precedent? / M. Luther, F. Zawodsky // Ernst & Young GmbH, Germany. 2022. URL: <http://kluwertaxblog.com> [in English].
 8. Cointelegraph Team. ICO vs. IPO: Grundlegende Unterschiede / Cointelegraph Team // Cointelegraph Deutschland. 2021. URL: <https://de.cointelegraph.com> [in German].
 9. Gibraltar Financial Services Act 2019 // Government of Gibraltar (Financial Services). 2019. URL: <https://www.gibraltarlaws.gov.gi> [in English]
 10. Thiemann A. Cryptocurrencies: An empirical view from a tax perspective. European Commission. 2021. 29 p. URL: <https://joint-research-centre.ec.europa.eu> (date of access: 25.04.2022) [in English].
 11. The 2021 Global Crypto Adoption Index: Worldwide Adoption Jumps Over 880% With P2P Platforms Driving Cryptocurrency Usage in Emerging Markets - Chainalysis. Chainalysis. URL: <https://blog.chainalysis.com/> (date of access: 05.06.2022) [in English].
 12. Financial Dealers Licensing Act #9 : ACT of Vanuatu no. #9. URL: <https://fma.vu> [in English].
 13. Frequently Asked Questions on Virtual Currency Transactions | Internal Revenue Service. Internal Revenue Service | An official website of the United States government. URL: <https://www.irs.gov> (date of access: 05.06.2022) [in English].

14. Ghalushka Je., Pakon O. Sutnistj kryptovaljut ta perspektyvy jikh rozvytku. Young Scientist. № 4. S. 634–637. URL: <http://molodyvcheny.in.ua> [in Ukrainian].
15. Ivanyuk V. Zastosuvannya kriptovalyuti yak innovacijnogo platizhnogo zasobu. aktual'ni problemi pravoznavstva. 2019. № 4. 2019. URL: <http://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/882> (data zvernennya: 01.06.2022). [in Ukrainian]
16. Kunicky O. Hakeri vikrali kriptovalyutu na ponad \$600 mln u Poly Network. Ce najbil'sha kradizhka u decentralizovanomu finansovomu prostori. Forbes. URL: <https://forbes.ua/news/khakeri-vikrali-kriptovalyutu-na-ponad-600-mln-u-poly-network-tse-naybilsha-kradizhka-u-detsentralizovanomu-finansovomu-prostori-11082021-2245> [in Ukrainian].